

Departementet
Afdelingen for Analyse,
Grundskole og Internationale
Forhold

Frederiksholms Kanal 25
1220 København K
Tlf.: 33 92 50 00
E-mail: uvm@uvm.dk
www.uvm.dk
CVR-nr.: 20453044
10. april 2019
Sagsnr.:19/05802

Notat om de nationale test

Notatet skitserer:

1. Baggrund for indførelse af obligatoriske nationale test
2. Milepæle siden indførelsen af nationale test
3. Indhold og proces for igangsat evaluering af de nationale test
4. Bemærkninger til kritik fra Jeppe Bundsgaard og Svend Kreiner, jf. ”Undersøgelse af de nationale tests egenskaber” (2. april 2019)

1) Baggrund for indførelse af obligatoriske nationale test

De obligatoriske nationale test i folkeskolen er indført ved lov i forbindelse med L101 2005-06, Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen (Styrket evaluering og anvendelse af nationale test som pædagogisk redskab samt obligatoriske prøver m.v.).

Følgende fremgår bl.a. af lovbemærkningerne:

”Testene skal anvendes som led i den løbende evaluering (...) Testene skal udgøre et værktøj, der kan medvirke til et godt overblik over den enkelte elevs faglige niveau og derigennem bidrage til grundlaget for faglige fremskridt for den enkelte elev ved at målrette undervisningen til elevens behov og forudsætninger. Testene anvendes sammen med andre elementer som led i den løbende evaluering fremadrettet til brug i vejledningen af den enkelte elev, den videre planlægning af undervisningen og underretning af forældrene med henblik på at tilrettelægge en undervisning og et forældresamarbejde, der understøtter eleven bedst muligt.”

Med L170 2005-06 er det fastsat, at resultaterne fra de obligatoriske nationale test offentliggøres på landsplan, og at kommunalbestyrelsen og skolelederen får oplyst den enkelte skoles testresultater set i forhold til det samlede landsresultat.

Med aftalen om et fagligt løft af folkeskolen (7. juni 2013) er det besluttet, at de nationale test skal anvendes som grundlag for opfølgning på de faglige resultatmål for folkeskolens udvikling (jf. aftaletekstens s. 32).

2) Milepæle siden indførelsen af nationale test

- **2006:** De nationale test bliver indført ved lov i forbindelse med L101 2005-06 (Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen).
- **2010:** De første obligatoriske test bliver gennemført i folkeskolen i skoleåret 2009/2010. Der bliver indført i alt 10 obligatoriske test på tværs af alle klassetrin i læsning, matematik, engelsk, fysik/kemi, geografi og biologi.
- **2013:** Rambøll offentliggør [evaluering](#) af de nationale test. På baggrund af evalueringen afleverer undervisningsministeren en [redegørelse](#) til Folketinget om de nationale test.
- **2014:** Undervisningsministeren præsenterer initiativer til videreudvikling af de nationale test (bl.a. nye test i engelsk og matematik samt initiativer til reduktion af statistisk usikkerhed). Initiativerne følger blandt andet af evalueringen af de nationale test (2013) og folkeskolereformen (2013). En oversigt over initiativerne er vedlagt notatet.
- **2017:** I skoleåret 2017/2018 introduceres nye obligatoriske test i matematik og engelsk (følger af initiativerne fra 2014). Samtidig bliver testene i biologi og geografi, som tidligere var obligatoriske, frivillige.
- **2018:** Undervisningsministeriet igangsætter evaluering af de nationale test. Evalueringen forventes afsluttet ultimo 2019.

3) Indhold og proces for igangsat evaluering af de nationale test

Undervisningsministeren har i 2018 besluttet at igangsætte en evaluering af de nationale test. I den forbindelse har undervisningsministeren i august 2018 nedsat en [rådgivningsgruppe](#) bestående af forskere og praktikere, herunder Jeppe Bundsgaard og Svend Kreiner, der bl.a. skal rådgive undervisningsministeren i forhold til indholdet af evalueringen af de nationale test.

I efteråret 2018 har rådgivningsgruppen afleveret forslag til spørgsmål, som evalueringen skal besvare. Evalueringen af de nationale test er igangsat primo 2019 med udgangspunkt i de evalueringsspørgsmål, som rådgivningsgruppen har formuleret.

Opgavebeskrivelse for evalueringen er vedlagt dette notat. Evalueringen forventes afsluttet ultimo 2019. Når evalueringen er færdig, skal rådgivningsgruppen på baggrund heraf komme med anbefalinger til den efterfølgende opfølgning og beslutningsproces.

4) Bemærkninger til kritik fra Jeppe Bundsgaard og Svend Kreiner

Undervisningsministeriet vurderer, at ”Undersøgelse af de nationale tests måleegenskaber”(2019) indeholder fem centrale kritikpunkter. Kritikpunkterne samt ministeriets bemærkninger hertil fremgår herunder.

Opgaverne i de nationale test har forkerte sværhedsgrader

Som led i den igangsatte evaluering gennemføres en analyse af, om testopgavernes sværhedsgrad har ændret sig over tid, jf. vedlagte opgavebeskrivelse.

Det bemærkes, at alle nuværende testopgaver er udarbejdet af faglige opgavekommissioner og afprøvet af ca. 700 elever. UVM har afholdt nye opgaveafprøvninger hvert år i perioden 2008 til 2019 (med undtagelse af 2011 og 2013). På baggrund af opgaveafprøvningerne analyseres data. Opgaver, der ikke opfylder kravene til den bagvedliggende model, forkastes, mens de nye godkendte opgavers sværhedsgrad bestemmes.

Nye testopgaver afprøves, inden de tilføjes i opgavebanken, men UVM anvender også de årlige opgaveafprøvninger til at teste et antal gamle testopgaver med henblik på at kontrollere, om sværhedsgraden har ændret sig over tid. UVM's analyser hidtil har vist, at meget få af disse opgaver har ændret sværhedsgrad over tid.

De nationale test beregner elevernes dygtighed forkert

UVM har gennemført en række analyser af sammenhængen mellem resultaterne i de nationale test og andre indikatorer på elevernes faglige niveau. Et notat om [de nationale tests måleegenskaber](#) (2016) viser, at der er en sammenhæng mellem elevernes resultater i de nationale test og de samme elevers efterfølgende karakter ved folkeskolens prøver. En anden analyse ([PISA-relatering af de nationale test](#)) viser, at der er en sammenhæng mellem resultaterne fra de nationale test og resultaterne fra PISA-undersøgelserne.

Et centralt undersøgelsesspørgsmål i den igangsatte evaluering er, om de nationale test regner rigtigt. På baggrund af evalueringens resultater vil der blive taget stilling til behovet for justeringer.

Den statistiske usikkerhed er for stor

Der er statistisk usikkerhed forbundet med resultaterne fra alle test og prøver. I de nationale test er det muligt at få angivet den statistiske usikkerhed på elevens testresultat. Dette er ikke en mulighed i mange andre test og prøver. Den statistiske usikkerhed vises for lærerne i testsystemets visningsflader (se eksempel på s. 56 i [brugervejledning](#) om testresultater). Visningen er udarbejdet for at skabe åbenhed om den statistiske usikkerhed og med henblik på at understøtte lærerens tolkning af og opfølgning på testresultaterne.

UVM har i det senere år gennemført en række initiativer, som har bidraget til at reducere den statistiske usikkerhed, herunder bl.a.;

- Tekniske justeringer i testsystemet, som bl.a. indebærer, at antallet af testopgaver i det indledende testforløb afkortes, og at elever starter med en middelsvær opgave i samtlige test.
- En klar tidsramme for testene på 45 min (tidligere kunne elever slutte testen midt i en lektion).

UVM har i 2016 offentliggjort et notat om [de nationale tests måleegenskaber](#), som redegør for den statistiske usikkerhed i de nationale test. Som led i den igangsatte evaluering af de nationale test skal det afdækkes, om sikkerheden i målingerne af elevernes færdigheder kan forbedres yderligere.

Der mangler tilstrækkeligt mange svære opgaver til de dygtigere elever

UVM er opmærksom på, at der i opgavebanken i visse profilområder er udfordringer med omfanget af svære testopgaver. Et af initiativerne til videreudvikling af de nationale test fra 2014 (jf. vedlagte oversigt) var udvikling af flere testopgaver på alle sværhedsniveauer i opgavebanken.

Som opfølgning herpå har ministeriets faglige opgavekommissioner gennem flere år arbejdet på at producere opgaver, der passer til elevernes dygtighed, dvs. både lette, mellemsvære og meget svære opgaver.

Som led i den årlige opgaveproduktion understøtter UVM opgavekommissionerne ved at bidrage med oplysninger om, hvilke opgavetyper og formater der er bedst egnet til at opnå opgaver med høj sværhedsgrad.

Som led i den igangsatte evaluering af testene udarbejdes en kortlægning af opgavebankens opgavesammensætning med henblik på en vurdering af, om den i tilstrækkeligt omfang tilgodeser elevernes faglige niveauer.

Der er elever med mislykkede testforløb, hvor testresultaterne ikke burde anvendes og videreformidles

Et mislykket testforløb indebærer, at en elevs svarmønster afviger fra det, der forventes givet deres estimerede dygtighed. Et mislykket testforløb kan medvirke til, at testresultatet ikke afspejler elevens faglige niveau.

I testsystemet har UVM udarbejdet en funktionalitet, som undervejs i testen gør læreren opmærksom på, hvis der er elever, som udviser uventet testadfærd (se eksempel på funktionaliteten på s. 8 i [vejledning](#) til nye resultatvisninger i de nationale test).

Funktionaliteten giver læreren mulighed for at assistere den/de pågældende elever, hvis den uventede testadfærd fx skyldes træthed eller manglende koncentration.